



SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

Missiv/beslut
Dnr 2652-1.5.1-2019
2019-10-15

Beslut av rektor

Remiss från Regeringskansliet - Rapporten Demokratins skattkammare - Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Beslut

Södertörns högskola lämnar i bifogat yttrande sina synpunkter på remissen.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Gustav Amberg efter föredragning av bibliotekschef Jonas Gilbert.

Gustav Amberg
Rektor



Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Ku2019/00550/KO

Yttrande över rapporten Demokratins skattkammare – Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Södertörns högskola uppskattar möjligheten att lämna ett remissvar på förslaget till nationell biblioteksstrategi. Det övergripande temat i *Demokratins skattkammare* – att belysa bibliotekens funktion för att värna och stärka det demokratiska samhället, belyst genom de olika områden som gäller samhällets öppna rum, läsandet, lärandet, forskningen, de nationella digitala bibliotekstjänsterna och en gemensam infrastruktur – är angeläget och spänner över många frågeställningar. Remissvaret avser inte att kommentera alla delfrågor som tas upp i rapporten. Utifrån den utbildning av bibliotekarier och den forskning med relevans för bibliotek som bedrivs vid högskolan, samt utifrån den biblioteksverksamhet som högskolan själv bedriver, har några områden valts ut för kommentarer.

Forskning och utbildning inom Biblioteks- och informationsvetenskap

Södertörns högskola ställer sig bakom förslaget med en starkt resurstilldelning för utbildning och forskning inom biblioteks- och informationsvetenskap. Samarbeten inom forskarutbildningarna samt en väl fungerande samverkan mellan utbildningarna inom biblioteks- och informationsvetenskap är angeläget. Rapporten föreslår att ett fortbildningsinstitut inrättas, men högskolan menar att ett sådant uppdrag bör läggas vid befintliga utbildningar vid lärosätena, i stället för att bilda ett nytt institut.

Nationell biblioteksmyndighet och gemensam infrastruktur

Rapporten föreslår att Kungliga biblioteket ges ett tydligare uppdrag att stödja hela biblioteksväsendet. Södertörns högskola ser positivt på detta. Nationell samordning och stöd är särskilt angeläget inom områden där det av olika skäl är svårt att bygga upp lokal kompetens, och ett exempel som är värt att lyfta fram gäller de juridiska frågorna knutna till yttrandefriheten och upphovsrätten. Att den nationella biblioteksmyndigheten ska kunna främja långsiktig och strategisk biblioteksutveckling genom att förmedla och följa upp bidrag är angeläget, t ex för utvecklingsprojekt involverar olika typer av bibliotek. Vidare bör redan befintliga tjänster och samarbeten tjäna som utgångspunkter i ett utökat stöd för gemensamma infrastrukturer. Rapporten nämner Litteraturlbanken som en tjänst som bör ges permanent finansiering, men det finns ett flertal olika befintliga samarbeten och tjänster som på samma sätt bör ges ett permanent stöd. Som exempel kan nämnas samarbeten

kring IT-tjänster baserade på öppen källkod, där biblioteken redan idag stöttar varandra i uppbyggandet och delandet av kompetenser men där hela finansieringen sker på lokal basis. Det är angeläget att den nationella biblioteksmyndigheten kan stötta olika former av samarbeten och nätverk, och inte enbart sådana tjänster där myndigheten själv ansvarar för drift och utveckling. Detta kan exempelvis ske genom finansiering av projekt för aktuella utvecklings- och samverkansfrågor.

Lärosätesbibliotekens roll för lärande och forskning

Rapporten belyser förtjänstfullt universitets- och högskolebibliotekens roll att vara en stödjande infrastruktur åt såväl utbildningen som forskningen. Att biblioteken levererar stöd åt lärosätenas båda kärnverksamheter är väl etablerat. Rapporten nämner vidare ett antal utvecklingsområden som präglar respektive område: för utbildningen kan det gälla samarbeten med den högskolepedagogiska utvecklingen, undervisning i medie- och informationskunnighet (MIK), systemadministration av lärplattformar, stöd för produktion av nätburna kurser; medan arbetet med forskningsstödet präglas av omställningen till öppen vetenskap och nya verksamhetsområden som stöd för hantering av forskningsdata samt publiceringsstöd. Rapporten analyserar däremot inte alla konsekvenserna av att biblioteken förväntas vara ett stöd i samtliga dessa områden, och vilka krav som följer av detta. T ex när det gäller kompetensutveckling, omställningen vid införandet av nya verksamhetsområden eller finansieringsformer i förhållande till andra infrastrukturer för forskning och utbildning. I detta avseende är rapporten ofullständig och skulle kunna kompletteras med en strategi som fokuserar på universitets- och högskolebibliotekens uppdrag. Även frågan om hur bibliotekens kompetenser och verksamheter kan utgöra ett stöd för högskolornas ”tredje uppgift” – samverkan med olika samhällssektorer och nyttiggörande av forskningsresultat – borde undersökas vidare och införlivas i en strategi för universitets- och högskolebiblioteken.